

bage, at gøre. Den ærede sidste Taler fremhævede dette som et af de faa Midler, der kunde hjælpe, om han end ikke var fuldt ud enig med ærede Talere fra i Gaar om, at det var Hovedmidlet, men det ærede Medlem leverede med det samme Beviset for, hvor umaadelig vanskeligt det er at faa Organisationerne samlede, idet han fremhævede, at netop de dygtigste, de, der leve mest selystændig, ofte kunne være Særlinge, der ikke ville gaa ind i Organisationerne, og vi kunne vel nok sige os selv, at naar de dygtigste ikke af Hensyn til den Hjælp, som Organisationerne kunne yde paa forskellige Omraader, ville gaa ind i dem, hvorledes skulde man saa tænke sig, at Organisationerne i Virkeligheden skulde faa nogen Betydning, naar der ikke til dem er knyttet Rettigheder, som bevirke, at man ikke kan være tjent med at staa uden for dem. Den første Mesterforening startedes allerede 1874, senere skete der Samlinger i større og mindre Kredse, baade af de forskellige Fagfæller og senere i Fællesrepræsentationen. Man har gennem disse Organisationer søgt at gøre, hvad man formaade for at hjælpe paa nogle af de Mangler, som man mente vare Hindringer for Haandværkerstandens fremtidige Udvikling og Fremvækst. Man har søgt ved tekniske Skoler, ved Oprettelsen af Stipendier for unge Haandværkere, der rejste til Udlandet, ved at ordne Svende- og Lærlingeforholdene, ved at bidrage til, at Viseringen afskaffedes, ved at oprette Svendehjem at højne Haandværkerstandens Stilling paa forskellig Maade. Jeg indrømmer, at der er gjort et stort Arbejde, men det er ikke nær stort nok. Selv om det er store Institutioner, der ere oprettede, omfatte de ikke alle, der er alt for mange, der af de Grunde, som det ærede Medlem sagde, endnu staa udenfor. Man har indset, at ad den Vej alene vil det ikke være muligt at naa til tilfredsstillende Resultater, og Regeringen har derfor med nogle Ændringer forelagt Kommissionens Forslag som Lovforslag. Den ærede Indleder udtalte en Tak til Ministeren, fordi dette Forslag endelig var forelagt her i dette Ting, og jeg følger min Tak til hans. Selv om ogsaa dette Arbejde skulde blive en Skuffelse, har det dog sin Betydning for Næringslivets Udøvere, at man ser, at der dog raader en noget velvilligere Stemning over for dem, at det ikke, som det har set ud til ved Behandlingen i det andet Ting, næsten afvises haanligt, ved at man affæjer alt, hvad de ønske. Naar det er blevet

sagt, at man ikke maa drage i Tvivl, at Folketinget ikke skulde være samme Kærlighed som vi til Købstædernes Interesser, saa skal jeg ikke drage denne Kærlighed i Tvivl, men den har kun ikke hidtil givet sig Udslag, man ser, at de Udvalg, der Gang paa Gang ere blevne nedsatte om denne Sag, der dog har vundet en saa almindelig Tilslutning overalt i Købstæderne, efter hvad vi høre, ikke en Gang have holdt Møde, og man kan jo derfor ikke vente, at der skal komme store Resultater ud af Sagen i det andet Ting. Og naar vi saa fra forskellige Sider høre hvorledes Ønskerne ere i dette Ting over for Sagen, vil jeg indrømme, at Forhaabningerne ikke kunne være store. Men det kan dog maaske have sin Betydning ogsaa i politisk Henseende, at man faar at se, at der dog hos nogle er en velvillig Stemning for at imødekomme de Ønsker, som de næringsdrevende tro, ville have en stor Betydning for at skaffe dem bedre Livsbetingelser.

Naar der nu fra forskellige Sider er blevet anket over dette Lovforslags Tendens i sin Almindelighed, er det særlig de tvungne Fagprøver, det er gaaet ud over; det er næsten, som om Fagprøverne er det eneste i dette Lovforslag, der havde Betydning, og man er ikke fri for at ville insinuere om Haandværks- og Handelsstanden, at naar de blot fik Fagprøverne, saa troede de, at en ny Guldalder vilde oprinde, saa var alt brillant, som det skulde være, saa kunde de sidde ganske stille, som der før blev sagt, og blot raabe paa: Nu ere vi blevne hjulpede, nu behøve vi kun yderligere Statens Hjælp til Pengemidlerne, saa kunne vi klare os. Men det er slet ikke Tilfældet, det har aldrig været Tanken, og det er heller ikke kommet frem paa noget som helst Møde, at det at faa Fagprøverne indførte var ensbetydende med, at saa var alt, som det skulde være. Nej, Fagprøverne har man ment vare et Led i Kæden af Bestræbelser for at højne Dygtigheden i Haandværksstanden i sin Almindelighed og ikke mindst ønskelig af Hensyn til Lærlingenes Uddannelse. Baade i Gaar og i Dag have ærede Talere været inde paa det Spørgsmaal, og det er dog vel netop det Punkt, hvor man skulde synes, at man maatte kunne vente en lille Smule Sympati hos d'Herrer Modstandere af Fagprøverne, idet den nuværende Næringslov slet ikke stiller nogen som helst Betingelse i den Retning. Vi have Lov til at gaa op og købe os saa mange Borgerskaber, som vi ville, lige saa mange, som vi have Penge